

tekst jednolity

**ZASADY UDZIELANIA I UMARZANIA POŻYCZEK,
UDZIELANIA DOTACJI ORAZ DOPLAT DO OPROCENTOWANIA
PREFERENCYJNYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK,
ZE ŚRODKÓW
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ**

I. Zasady ogólne

§ 1.

Pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielanych ze środków finansowych Narodowego Funduszu przeznacza się na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627) zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z priorytetami Narodowego Funduszu, określonymi w oparciu o: “Politykę Ekologiczną Państwa”, listy przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zgodnie z planem działalności i kryteriami wyboru przedsięwzięć, o których mowa w art. 414 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 3 powołanej ustawy. Jako priorytetowe traktuje się te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

§ 2.

1. Narodowy Fundusz udziela pożyczek i dotacji na podstawie umowy zawartej z Wnioskodawcą:
 - 1) zawarcie umowy poprzedza pozytywne rozpatrzenie prawidłowo sporządzonego Wniosku, na obowiązującym w NFOŚiGW formularzu oraz przeprowadzenie negocjacji warunków umowy,
 - 2) Wnioski można składać do Narodowego Funduszu w dowolnym czasie,
 - 3) Wnioski rozpatrywane są w grupach, zgodnie z terminami wpływu do NFOŚiGW.

Sesja Zima

Wnioski złożone do 30 listopada	–	I grupa
Wnioski złożone do 31 stycznia	–	II grupa
Wnioski złożone do 31 marca	–	III grupa

Sesja Lato

Wnioski złożone do 31 maja	–	I grupa
Wnioski złożone do 31 lipca	–	II grupa
Wnioski złożone do 30 września	–	III grupa

2. Dotacje na prace geologiczne, prace badawcze i ekspertyzy niezbędne do realizacji zadań Ministra Środowiska, zwanego dalej „Ministrem” udzielane są na podstawie umów trójstronnych zawieranych z Ministrem zamawiającym wykonanie pracy oraz z wykonawcą. Wystąpienie Ministra, dotyczące finansowania przedsięwzięcia przez Narodowy Fundusz zastępuje Wniosek, o którym mowa w ust. 1.
3. Narodowy Fundusz udziela dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek udzielanych przez banki zgodnie z warunkami określonymi w umowie zawartej pomiędzy bankiem a Narodowym Funduszem.

§ 3.

1. Narodowy Fundusz udziela dofinansowania po udokumentowaniu pełnego pokrycia planowanych kosztów przedsięwzięcia.
2. W przypadku współfinansowania przedsięwzięcia zagranicznymi środkami pomocowymi, za środki udokumentowane, w celu zbilansowania finansowania kosztów przedsięwzięcia, Zarząd Narodowego Funduszu może uznać środki zaakceptowane na określone przedsięwzięcie przez dotującego.
3. W przypadku nie otrzymania zagranicznych środków finansowych uwzględnionych w planie finansowania przedsięwzięcia, Wnioskodawca przedstawia inne źródło finansowania.
4. Udzielenie dofinansowania jest uzależnione od wywiązania się przez Wnioskodawcę z obowiązku uiszczenia opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz od wywiązania się z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu.
5. Narodowy Fundusz nie udziela dofinansowania na przedsięwzięcia zakończone.
6. Narodowy Fundusz może pokryć koszty poniesione przed datą zawarcia umowy pożyczki lub dotacji, jeżeli miało to miejsce po podjęciu przez Zarząd uchwały o dofinansowaniu i jeżeli zostały one poniesione na pokrycie kosztów wskazanych do sfinansowania ze środków Narodowego Funduszu w harmonogramie rzeczowo-finansowym, zaakceptowanym przez strony zawierające umowę.
7. Wypłata pożyczki lub dotacji dokonywana jest, z zastrzeżeniem ust. 8, po zaakceptowaniu przez członka Zarządu dokumentów finansowych potwierdzających powstałe koszty realizacji przedsięwzięcia, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do umowy.
8. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w razie potrzeby dokonania przez pożyczkobiorcę przedpłat, odpowiednia część kwoty dofinansowania określona w umowie, może być wypłacona przed przedłożeniem dokumentów, o których mowa w ust. 7.

§ 4.

1. W uzasadnionych przypadkach, Zarząd może uzależnić rozpatrzenie Wniosku o udzielenie pożyczki lub dotacji od wyników opinii dotyczących celowości lub efektywności techniczno-ekonomicznej dofinansowanego przedsięwzięcia, sporządzonych przez niezależnych ekspertów wskazanych przez Zarząd.
2. Sporządzanie opinii, o których mowa w ust. 1 nie może być powierzane członkom Rady Nadzorczej i pracownikom Narodowego Funduszu, pracownikom Ministerstwa Środowiska oraz organów administracji państwowej, które podejmują decyzje związane z dofinansowywanym przedsięwzięciem.

II. Pożyczki

§ 5.

1. Narodowy Fundusz udzielając pożyczek stosuje oprocentowanie ustalane w odniesieniu do stopy redyskontowej weksli, określanej dalej „s.r.w.”, ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski.
2. Przy udzielaniu pożyczek miastu stołecznemu Warszawie i gminom warszawskim stosowane jest oprocentowanie w wysokości 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym.
3. Przy udzielaniu pożyczek powiatom stosowane jest oprocentowanie w wysokości 0,2 s.r.w. w stosunku rocznym.
4. Oprocentowanie pożyczek udzielanych miastom na prawach powiatu wynosi od 0,1 do 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym i jest zależne od dochodów budżetowych ogółem na mieszkańca. Jako dochód budżetowy ogółem przyjmuje się łączny dochód powiatu i gminy, osiągnięty w roku budżetowym poprzedzającym o dwa lata rok rozpatrywania Wniosku. Wysokość oprocentowania jest zgodna z poniższą tabelą:

Przedziały	Procent ogółu miast na prawach powiatu	Dochód budżetowy ogółem na mieszkańca (w zł.)	Wskaźnik oprocentowania (s.r.w.) w stosunku rocznym
I	15	≤ 1652	0,1
II	40	1653 – 1971	0,2
III	35	1972 – 2188	0,35
IV	10	> 2188	0,5

5. Oprocentowanie pożyczek udzielanych gminom wynosi od 0,1 do 0,45 s.r.w. w stosunku rocznym i jest zależne od dochodów budżetowych ogółem na mieszkańca, osiągniętych w roku budżetowym poprzedzającym o dwa lata rok rozpatrywania wniosku. Wysokość oprocentowania jest zgodna z poniższą tabelą:

Przedziały	Procent ogółu gmin	Dochód budżetowy ogółem na mieszkańca (w zł.)	Wskaźnik oprocentowania (s.r.w.) w stosunku rocznym
I	55	< 1133	0,1
II	25	1134 – 1270	0,2
III	13	1271 – 1511	0,3
IV	7	> 1511	0,45

6. Oprocentowanie pożyczek udzielanych związkom jednostek samorządu terytorialnego jest ustalane zgodnie z ust. 5. Dochód na mieszkańca związku oblicza się zgodnie z poniższą formułą.

$$D = (a_1 \cdot d_1 + a_2 \cdot d_2 + \dots + a_n \cdot d_n) / 100$$

gdzie:

D - dochód na mieszkańca w związku,

d_1 do d_n - dochody ogółem na mieszkańca w jednostkach wchodzących w skład związku,

a_1 do a_n - procentowy udział jednostki w budżecie związku.

7. Oprocentowanie pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego i ich związkom może być niższe niż określone w ustępach 2 - 6, w przypadku gdy jednostka ta realizuje przedsięwzięcie, na które zgodnie z ust. 8 przewidziana jest pożyczka o niższym oprocentowaniu.
8. Oprocentowanie w wysokości 0,4 s.r.w. w stosunku rocznym stosowane jest przy udzielaniu pożyczek na przedsięwzięcia związane z ochroną wód i gospodarką wodną, zagospodarowaniem odpadów, rekultywacją terenu, ochroną i hodowlą lasów oraz likwidacją niskiej emisji.
9. Oprocentowanie w wysokości 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym stosowane jest przy udzielaniu pożyczek na przedsięwzięcia związane z urządzeniami i systemami ochrony przed hałasem, wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii oraz rozwojem produkcji aparatury kontrolno-pomiarowej służącej ochronie środowiska i gospodarce wodnej.
10. Oprocentowanie w wysokości (0,4 - 0,6) s.r.w. w stosunku rocznym stosowane jest przy udzielaniu pożyczek w ramach linii kredytowych utworzonych po 1 stycznia 2001 r. ze środków Narodowego Funduszu.
11. Oprocentowanie w wysokości 0,6 s.r.w. w stosunku rocznym stosowane jest przy udzielaniu pożyczek na przedsięwzięcia prowadzące do: zmiany technologii stanowiącej zagrożenie dla środowiska na mniej uciążliwą, rozwoju produkcji urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, racjonalizacji zużycia energii i wody, ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i odpadów, w tym wprowadzania czystszej produkcji oraz odsiarczania kopaliny energetycznych.

12. Oprocentowanie w wysokości 0,7 s.r.w. w stosunku rocznym stosowane jest przy udzielaniu pożyczek na uruchomienie i rozwój produkcji wyrobów o zmniejszonej uciążliwości dla środowiska.
13. Wysokość oprocentowania pożyczek, na wniosek Przedsiębiorcy, może być wyższa niż określona w ust 8 - 12.

§ 6.

1. Udzielone dofinansowanie w formie pożyczki lub pożyczki i dotacji, nie może przekroczyć 70% kosztów przedsięwzięcia.
2. Narodowy Fundusz udziela pożyczek stosując karencję nie dłuższą niż 12 miesięcy, liczone od terminu wykonania rzeczowego przedsięwzięcia, określonego w umowie, w dniu jej zawarcia.
3. Okres kredytowania stosowany przy udzielaniu pożyczek wynosi do 15 lat.

§ 7.

1. Umowa pożyczki powinna określać w szczególności:
 - 1) wysokość pożyczki oraz jej oprocentowanie,
 - 2) planowany koszt, termin zakończenia przedsięwzięcia, efekt rzeczowy i ekologiczny oraz termin przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie,
 - 3) terminy oraz sposób wypłaty pożyczki,
 - 4) terminy spłaty pożyczki i oprocentowania,
 - 5) warunki umorzenia pożyczki,
 - 6) zakres uprawnień kontrolnych Narodowego Funduszu związany z wykorzystaniem udzielonej pożyczki i zabezpieczeniem jej zwrotu,
 - 7) sankcje nakładane w przypadku nieprawidłowej realizacji umowy,
 - 8) sposób zabezpieczenia spłaty pożyczki,
2. Wypłacanie kolejnych kwot rat pożyczki jest uzależnione od spłaty należnych odsetek z tytułu oprocentowania.
3. Narodowy Fundusz może wypowiedzieć umowę pożyczki w razie stwierdzenia, że:
 - 1) pożyczkobiorca nie przystąpił w terminie lub odstąpił od realizacji przedsięwzięcia, na które pożyczka została udzielona,
 - 2) pożyczka lub jej część została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie,
 - 3) nie został osiągnięty efekt rzeczowy, określony w harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia lub efekt ekologiczny,
 - 4) spłata pożyczki lub oprocentowania nie przebiega terminowo,
 - 5) pożyczkobiorca nie spełnia innych warunków ustalonych w umowie.

III. Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek

§ 8.

1. Narodowy Fundusz może dokonywać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek.
2. Dopłata do oprocentowania to różnica między wartością oprocentowania kredytu określoną w umowie zawartej przez Narodowy Fundusz z bankiem, a wartością oprocentowania określoną zgodnie z § 5.
3. Wysokość oprocentowania kredytów objętych dopłatami określona w umowie, o której mowa w ust. 2, nie może być wyższa niż 1,0 s.r.w. w stosunku rocznym.
4. Wysokość oprocentowania preferencyjnego kredytów objętych dopłatami jest określana w umowie kredytowej i obciąża kredytobiorcę.
5. Zasady określone w ust. 2 – 4 mają odpowiednie zastosowanie przy dokonywaniu dopłat do oprocentowania preferencyjnych pożyczek.”

IV. Umorzenia

§ 9.

Pożyczka udzielona ze środków Narodowego Funduszu może być, z zastrzeżeniem § 12, częściowo umorzona na wniosek pożyczkobiorcy złożony, po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- 1) spłacono:
 - a) co najmniej 75% wypłaconej kwoty, jeżeli pożyczkobiorca ubiega się o umorzenie kwoty nie wyższej aniżeli 15% kwoty wypłaconej
lub co najmniej 65% wypłaconej kwoty, jeżeli pożyczkobiorca ubiega się o umorzenie kwoty wyższej niż 15% kwoty wypłaconej, a decyzja w sprawie umorzenia będzie podjęta po dniu 1 stycznia 2003 r.,
 - b) raty kapitałowe i odsetki z tytułu oprocentowania w terminach określonych w umowie, z zastrzeżeniem § 13,
 - c) zgodnie z wezwaniem Narodowego Funduszu, odsetki za czas opóźnienia w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 13,
- 2) przedsięwzięcie zostało wykonane nie później niż w terminie określonym w umowie,
- 3) osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia zostało udokumentowane w terminie i w sposób określony w umowie,
- 4) pożyczkobiorca zgodnie z odrębnymi przepisami, wywiązał się w terminie z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu,
- 5) pożyczkobiorca przeznaczy równowartość umorzonej kwoty na przedsięwzięcie ekologiczne określone we wniosku o umorzenie, zgodnie z warunkami określonymi w odrębnej umowie zawartej z Narodowym Funduszem.

§ 10.

1. Wniosek o umorzenie pożyczki powinien być złożony niezwłocznie po dokonaniu spłaty rat kapitałowych w wysokości określonej w § 9 pkt. 1 oraz spełnieniu wszystkich innych warunków określonych w tym paragrafie.
2. Złożenie wniosku o umorzenie nie zwalnia pożyczkobiorcy z obowiązku spłaty należności Narodowego Funduszu, których termin zapłaty upływa przed terminem umorzenia ustalonym w doręczonej pożyczkobiorcy uchwale Zarządu Narodowego Funduszu, określającej warunki umorzenia oraz wysokość umorzonej kwoty.

§ 11.

1. Wysokość umorzonej kwoty pożyczki nie może być wyższa niż 15 % wypłaconej kwoty z tym zastrzeżeniem, że kwota umorzona nie może przekraczać 75% planowanych kwot, które pożyczkobiorca przeznaczy ze środków własnych na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 9 pkt. 5., a jeżeli uchwała w sprawie umorzenia zostanie podjęta po dniu 1 stycznia 2003 r. nie może być wyższa niż 25% wypłaconej kwoty z tym zastrzeżeniem, że kwota umorzona nie może przekraczać 25% planowanych kwot, które pożyczkobiorca przeznaczy ze środków własnych na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 9 pkt. 5.
2. Do środków własnych, o których mowa w ust. 1 oraz w § 13 ust. 1 pkt. 3 nie są wliczane środki finansowe Narodowego Funduszu oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeznaczone na realizację przedsięwzięcia, które ma być dofinansowane kwotą stanowiącą równowartość umorzonej kwoty.

§ 12.

Nie podlegają umorzeniu:

- 1) pożyczki wypłacone w wysokości do 500 tys. zł. na podstawie umów zawartych po dniu 30 kwietnia 2002 r.,
- 2) kredyty wypłacone ze środków Narodowego Funduszu w wysokości do 100 tys. zł, udzielone na podstawie umów kredytowych, zawartych w ramach linii kredytowych utworzonych przez Narodowy Fundusz,
- 3) kredyty wypłacone ze środków Narodowego Funduszu na podstawie zawartych przez Narodowy Fundusz umów konsorcjalnych,
- 4) kredyty udzielone ze środków Narodowego Funduszu na podstawie umów kredytowych, zawartych po dniu 30 kwietnia 2002 r. w ramach linii kredytowych, o których mowa w pkt. 2.

§ 13.

1. Maksymalna wysokość kwoty umarzanej określona w § 11 ulega zmniejszeniu w razie spłaty rat pożyczki lub odsetek z tytułu oprocentowania po upływie terminów określonych w umowie pożyczki, w następujący sposób:
 - 1) w razie łącznego opóźnienia w spłacie odsetek z tytułu oprocentowania nie przekraczającego w okresie spłaty pożyczki 60 dni, a w przypadku gdy okres spłaty jest dłuższy niż 10 lat nie przekraczającego 120 dni - wysokość kwoty umarzanej jest zmniejszana o wysokość odsetek, które zostały wpłacone po upływie terminu,
 - 2) w razie łącznego opóźnienia w spłacie kapitału nie przekraczającego w okresie spłaty pożyczki 45 dni, a w przypadku gdy okres spłaty jest dłuższy niż 10 lat

nie przekraczającego 90 dni – wysokość kwoty umarżanej, ustalonej w uchwale Zarządu podjętej po rozpatrzeniu wniosku o umorzenie złożonego przed dniem 1 stycznia 2003 r., zostaje zmniejszona do 7,5 % kwoty wypłaconej;

- 3) w razie łącznego opóźnienia w spłacie kapitału nie przekraczającego w okresie spłaty pożyczki 45 dni, a w przypadku gdy okres jest dłuższy niż 10 lat nie przekraczającego 90 dni – wysokość kwoty umarżanej, ustalonej w uchwale Zarządu podjętej po rozpatrzeniu wniosku złożonego po dniu 1 stycznia 2003 r., nie może przekraczać 20% planowanych kwot, które pożyczkobiorca przeznaczy ze środków własnych na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 9 pkt.5.
2. W razie opóźnienia w spłacie przekraczającego liczbę dni określoną w ust. 1 pkt. 1 - 3 umorzenie nie przysługuje.”

V. Dotacje

§ 14.

1. Dotacje mogą być udzielane w szczególności na:
 - edukację ekologiczną,
 - rozbudowę bazy dydaktycznej w parkach narodowych i parkach krajobrazowych,
 - przedsięwzięcia pilotowe dotyczące wdrożenia postępu technicznego i nowych technologii o dużym stopniu ryzyka lub posiadające charakter eksperymentalny,
 - monitoring,
 - ochronę przyrody i krajobrazu,
 - ochronę i hodowlę lasów,
 - likwidację starych składowisk przeterminowanych środków ochrony roślin (tzw. mogilników),
 - rekultywację terenów zdegradowanych przez Wojska Federacji Rosyjskiej,
 - ochronę przed powodzią,
 - ekspertyzy,
 - kompleksowe programy badawcze, rozwojowe i wdrożeniowe w ochronie środowiska i gospodarce wodnej,
 - zapobieganie lub likwidację nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
 - utylizację i zagospodarowanie wód zasolonych,
 - profilaktykę zdrowotną dzieci z obszarów określonych w art. 406 pkt. 8 ustawy,
 - prace geologiczne i potrzeby górnicze finansowane ze środków uzyskanych z opłat i kar na podstawie Ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
2. Dotacje mogą być udzielane również jednostkom budżetowym, szpitalom, sanatoriom, szkołom, domom opieki i innym jednostkom organizacyjnym prowadzącym działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, ochrony zabytków i krajobrazu.

§ 15.

1. Umowa dotacji powinna określać w szczególności:
 - 1) wysokość dotacji,
 - 2) planowany koszt, termin zakończenia dofinansowanego przedsięwzięcia, planowany efekt rzeczowy i ekologiczny oraz termin przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie,
 - 3) terminy i sposób wypłaty dotacji,
 - 4) zakres uprawnień kontrolnych Narodowego Funduszu związany z wykorzystaniem udzielonej dotacji,
 - 5) sankcje nakładane w przypadku nieprawidłowej realizacji umowy,
 - 6) sposób zabezpieczenia zwrotu dotacji.

2. Narodowy Fundusz może wypowiedzieć umowę dotacji w razie stwierdzenia, że:
 - 1) dotowany nie przystąpił w terminie lub odstąpił od realizacji celu, na który dotacja została udzielona,
 - 2) dotacja lub jej część została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie,
 - 3) nie został osiągnięty planowany efekt rzeczowy lub ekologiczny określony w harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia,
 - 4) dotowany nie spełnia innych warunków ustalonych w umowie.

VI. Postanowienia końcowe

§ 16.

Odstępstwo od ustaleń określonych w niniejszych zasadach jest dopuszczalne za zgodą Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu, wyrażoną w formie uchwały.

§ 17.

Zasady określone w § 9 - 13, stosowane są przy umarzaniu pożyczek i kredytów udzielonych ze środków Narodowego Funduszu na podstawie umów zawartych w okresie obowiązywania tych zasad oraz przy umarzaniu pożyczek i kredytów udzielonych na podstawie umów zawartych przed dniem 30 kwietnia 2002 r.

§ 18.

Niniejsze zasady mają zastosowanie do finansowania przedsięwzięć na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych po dniu 1 stycznia 2002 r. oraz mogą być stosowane przy obniżeniu oprocentowania określonego w umowach pożyczek zawartych przed tym dniem.